

Briuselis, 2020 m. liepos 3 d.
REV2. Ši pranešimo redakcija
pakeičia 2019 m. liepos 11 d.
pranešimą (REV1)

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES BENDROVIŲ TEISĖS TAISYKLĖS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė³.

Pereinamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinė Karalystė derėsis dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁴, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

Be to, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi ES teisės įgyvendinimo ir taikymo ES valstybėse narėse srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostys pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

Siekdamos atsižvelgti į šiame pranešime nurodytas pasekmes, visų pirma Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės, kurių centrinė administracija arba pagrindinė verslo vieta yra ES, turėtų kreiptis teisinės konsultacijos.

¹ Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

³ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.

⁴ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos susitarimu taip pat nepanaikinami muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų sąnaudomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

Pastaba

Šiame pranešime neaptariama:

- ES antimonopolinė teisė ir ES susijungimų teisė (atkreipkite dėmesį, kad Jungtinės Karalystės išstojimas nedaro poveikio ES antimonopolinės teisės normų ir ES susijungimų kontrolės taisyklių taikytinumui, jei tenkinamos jurisdikcijos sąlygos);
- Europoje galiojanti tarptautinė bankroto teisė;
- ES darbo teisė, įskaitant taisykles dėl Europos darbo tarybų.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁵.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei nebebus taikoma ES bendrovių teisė. Tai sukelia visų pirma šias pasekmes:

1. JUNGtinėje KARALYSTėje ĮSTEIGTOS BENDROVĖS

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 54 straipsnyje įtvirtinta įsisteigimo laisvė užtikrina, *inter alia*, kad vienoje valstybėje narėje įsteigta bendrovė būtų pripažįstama visoje Sąjungoje.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės bus trečiosios šalies bendrovės, todėl jos valstybėse narėse nebus automatiškai pripažįstamos pagal SESV 54 straipsnį (atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką). Valstybės narės neprivalės pripažinti Jungtinėje Karalystėje įsteigtų bendrovių, kurių centrinė administracija ar pagrindinė verslo vieta yra ES 27 valstybėse narėse, teisinio subjektiškumo (taigi ir ribotos atsakomybės). Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės galės būti pripažįstamos pagal kiekvienos valstybės narės nacionalinę teisę (su bendrovėmis susijusias tarptautinės privatinės teisės taisykles ir pagal jas taikytiną materialinę bendrovių teisę) ar tarptautines sutartis. Todėl, priklausomai nuo taikytinos nacionalinės ar tarptautinės teisės taisyklių, tokios bendrovės gali neturėti teisinio statuso ES ir akcininkai gali būti asmeniškai atsakingi už bendrovės skolas.

Tais atvejais, kai **Jungtinėje Karalystėje įsteigtų bendrovių filialai yra ES 27 valstybėse narėse**, jie bus laikomi trečiųjų šalių bendrovių filialais ir atitinkamai jiems bus taikomos taisyklės, susijusios su trečiųjų šalių bendrovių filialais.

2. ES BENDROVIŲ TEISĖ

2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų⁶ nustatytos, *inter alia*, **steigimo⁷ ir kapitalo**

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lt.

⁶ OL L 169, 2017 6 30, p. 46.

⁷ Direktyvos (ES) 2017/1132 I antraštinės dalies II skyrius.

palaikymo bei keitimo taisyklės⁸. Direktyva (ES) 2017/1132 taikoma ribotos atsakomybės bendrovėms, įsteigtoms pagal valstybių narių nacionalinės teisės aktus. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šios taisyklės Jungtinei Karalystei nebebus taikomos. Todėl suinteresuotieji subjektai, įskaitant darbuotojus, kreditorius ir investuotojus, turintys ryšių su Jungtinės Karalystės bendrovėmis, negali remtis šiomis ES taisyklėmis. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, ES taisyklės dėl privalomo tam tikros informacijos apie bendrovę atskleidimo verslo registruose (kaip antai dokumentų ir duomenų, susijusių su steigimo dokumentais, paskyrimu, atleidimu iš pareigų ir duomenų apie bendrovei atstovaujančius asmenis, bendrovės likvidavimą ar registruotos buveinės pakeitimą) Jungtinės Karalystės bendrovėms nebebus taikomos.

3. VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGIANTIS JUNGIMASIS

Direktyvoje (ES) 2017/1132 taip pat nustatytos procedūrinės vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi taisyklės. Šios taisyklės taikomos ribotos atsakomybės bendrovėms, kurių veiklą reglamentuoja valstybių narių nacionalinės teisės aktai ir kurios išvardytos tos direktyvos⁹ I priede.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šios taisyklės Jungtinei Karalystei nebebus taikomos¹⁰. Tais atvejais, kai vienos valstybės ribas peržengiantis jungimasis, kuriame dalyvauja Jungtinėje Karalystėje įsteigta bendrovė, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui dar nėra baigtas, nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos jam taikomos (nacionalinės) taisyklės, reglamentuojančios jungimąsi su trečiosiose šalyse įsteigtomis įmonėmis.

4. AKCININKO TEISĖS IR DALYVAVIMAS

2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/36/EB dėl naudojimosi tam tikromis akcininkų teisėmis bendrovėse¹¹, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, nustatytos taisyklės, reglamentuojančios tam tikrų akcininko teisių įgyvendinimą, skaidrumo reikalavimus ir akcijų savininko atsakomybę (t. y. bendrovės, į kurią investuojama, stebėseną, balsavimą ir kt.). Direktyva 2007/36/EB taikoma bendrovėms, kurių registruota buveinė yra valstybėje narėje ir kurių akcijos įtrauktos į prekybą valstybėje narėje esančioje arba veikiančioje reguliuojamoje rinkoje¹². Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ES taisyklės, reglamentuojančios akcininko teises ir dalyvavimą, nebebus taikomos bendrovėms, kurių registruota buveinė yra Jungtinėje Karalystėje arba kurių akcijomis prekiaujama tik Jungtinės Karalystės akcijų biržoje.

Komisijos rekomendacijos 2005/162/EB¹³ ir 2004/913/EB¹⁴ yra susijusios su

⁸ Direktyvos (ES) 2017/1132 I antraštinės dalies IV skyrius.

⁹ Direktyvos (ES) 2017/1132 87 straipsnio 1 dalis.

¹⁰ Direktyvos (ES) 2017/1132 I priede esanti nuoroda į Jungtinėje Karalystėje esančius bendrovių tipus tampa neaktuali.

¹¹ OL L 184, 2007 7 14, p. 17.

¹² Direktyvos 2007/36/EB 1 straipsnio 1 dalis.

¹³ 2005 m. vasario 15 d. Komisijos rekomendacija 2005/162/EB dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl (stebėtojų) tarybos komitetų (OL L 52, 2005 2 25, p. 51).

¹⁴ 2004 m. gruodžio 14 d. Komisijos rekomendacija 2004/913/EB dėl atitinkamos bendrovių, kurių

valdybų narių nepriklausomumu ir direktorių atlyginimu. Jose pateikta rekomendacijų dėl valdybų narių nepriklausomumo nuo bendrovės ir kontrolinių akcijų paketą valdančio akcininko, tarybų komitetų, atsakingų už paskyrimą, atlyginimus ir auditą, sudarymo ir dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimo. Rekomendacijos taikomos bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamos rinkos biržos sąrašus¹⁵. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šios rekomendacijos nebetaikomos Jungtinės Karalystės bendrovėms ar bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai įtraukti (tik) į Jungtinės Karalystės akcijų biržos sąrašus.

5. ĮMONIŲ PERĖMIMO PASIŪLYMAI

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/25/EB dėl įmonių perėmimo pasiūlymų¹⁶ nustatomos įmonių perėmimo pasiūlymus reglamentuojančios taisyklės, taikomos tais atvejais, kai visais vertybiniais popieriais ar jų dalimi prekiaujama vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamoje rinkoje¹⁷. Tais atvejais, kai vertybiniais popieriais prekiaujama Jungtinėje Karalystėje, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ši direktyva nebetaikoma. Tais atvejais, kai pasibaigus pereinamajam laikotarpiui įmonės perėmimo pasiūlymas tebėra galiojantis, nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos jam bus taikomos nacionalinės taisyklės.

6. VERSLO REGISTRŲ SĄVEIKOS SISTEMA (BRIS)

Valstybių narių verslo registrai yra tarpusavyje susieti Europos centrinėje platformoje¹⁸ per Verslo registrų sąveikos sistemą (BRIS). Tam tikra valstybių narių verslo registruose saugoma pagrindinė informacija apie ES ribotos atsakomybės bendroves yra viešai prieinama Europos e. teisingumo portale¹⁹. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui per BRIS nebebus keičiamasi Jungtinės Karalystės bendrovių registro informacija ir prieigos prie jo per Europos e. teisingumo portalą nebebus.

7. EUROPOS BENDROVIŲ FORMOS

- **Europos bendrovės (SE)**²⁰ turi turėti registruotą buveinę ES, o ši turi būti toje pačioje valstybėje narėje kaip ir bendrovės pagrindinė buveinė²¹. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui SE, kurių registruota buveinė yra Jungtinėje Karalystėje, nebeturės Europos bendrovės statuso. ES 27 valstybei narei pripažinti tokias bendroves bus įmanoma tik remiantis tuo pačiu pagrindu kaip ir kitas Jungtinėje Karalystėje įsteigtas bendroves (žr. šio pranešimo 1 skirsnį).

vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimų nustatymo tvarkos (OL L 385, 2004 12 29, p. 55).

¹⁵ Rekomendacijos 2005/162/EB 1.1 ir 2.1 punktai ir Rekomendacijos 2004/913/EB 1.1 ir 2.1 punktai.

¹⁶ OL L 142, 2004 4 30, p. 12.

¹⁷ Direktyvos 2004/25/EB 1 straipsnio 1 dalis.

¹⁸ Direktyvos (ES) 2017/1132 22 straipsnis.

¹⁹ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_in_member_states-106-lt.do?init=true.

²⁰ 2001 m. spalio 8 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2157/2001 dėl Europos bendrovės (SE) statuto (OL L 294, 2001 11 10, p. 1).

²¹ Reglamentas (EB) Nr. 2157/2001 7 straipsnis.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 2 straipsnį SE gali steigti ES valstybėje narėje įsteigtos bendrovės arba kiti juridiniai asmenys, kurių registruota buveinė ir pagrindinė buveinė yra ES. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės nebegalės dalyvauti steigiant SE. Europos bendrovės, kurių registruota buveinė pasibaigus pereinamajam laikotarpiui yra ES 27, išsaugos savo teisinį statusą net tuo atveju, jei iki išstojimo dienos jas įsteigė Jungtinės Karalystės bendrovė. Tas pats taikytina patronuojamosioms SE²².

- **Europos ekonominių interesų grupė (EEIG)**²³ turi būti registruota ES valstybėje narėje²⁴. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje registruotos EEIG nebeturės Europos ekonominių interesų grupės statuso.

Pagal Reglamento (EEB) Nr. 2137/85 4 straipsnį EEIG nariais gali būti tik valstybėje narėje įsteigtos bendrovės arba kiti juridiniai asmenys, kurių registruota arba įstatuose nurodyta buveinė ir centrinė administracija yra ES, arba fiziniai asmenys, ES teikiantys paslaugas. Tais atvejais, kai Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės ar kiti Jungtinės Karalystės juridiniai asmenys yra EEIG nariai, ir tais atvejais, kai fiziniai asmenys paslaugas teikia tik Jungtinėje Karalystėje, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui jų narystė EEIG nutrūksta.

- **Europos kooperatinė bendrovė (SCE)**²⁵ turi būti įsteigta ES teritorijoje²⁶ ir jos registruota buveinė turi būti toje pačioje ES valstybėje narėje kaip ir pagrindinė buveinė²⁷. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinėje Karalystėje registruotos SCE nebeturės Europos kooperatinės bendrovės statuso.

Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 2 straipsnyje nustatyta, kad SCE steigiančių fizinių asmenų gyvenamoji vieta ir juridinių asmenų įsteigimo vieta turi būti ES. Po Jungtinės Karalystės išstojimo SCE turi ir toliau atitikti šiuos reikalavimus. Tais atvejais, kai pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebetenkinami Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 2 straipsnyje nustatyti reikalavimai, SCE netenka Europos kooperatinės bendrovės statuso.

Bendrovių teisei ir Europos kooperatinėms bendrovėms skirtose Komisijos svetainėse (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/company-law-and-corporate-governance_lt ir https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/cooperatives/european-cooperative-society_lt pateikiama bendra informacija. Prireikus šie tinklalapiai bus papildyti nauja informacija.

Europos Komisija

Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas

²² Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 2 straipsnio 3 dalis.

²³ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 2137/85 dėl Europos ekonominių interesų grupių (EEIG) (OL L 199, 1985 7 31, p. 1).

²⁴ Reglamento (EEB) Nr. 2137/85 6 straipsnis.

²⁵ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1435/2003 dėl Europos kooperatinės bendrovės (SCE) statuto (OL L 207, 2003 8 18, p. 1).

²⁶ Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 1 straipsnio 1 dalis.

²⁷ Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 6 straipsnis.